

Samenvatting vergadering Sector Commissie Banken van 15 december 2022 (en 2 november 2022)

Aanwezig: Birgitta Hengreen (vz), Paul Nijssen, Qiuling Tsar, Aad den Hertog, Martijn Verleun, Dirk Willem Huizinga, Jolanda van Rooij, Elsbeth Blonk-Jetten, Vincent Hoefakker, Rob Schouten

Afwezig: Michael van der Weide, Rogier van Adrichem, Franca Smolders, Lizette Bruidegom en Gijs Borghouts.

1. Opening, mededelingen en vaststellen agenda

Birgitta opent de vergadering en heet een ieder van harte welkom. Deze vergadering staat voor een belangrijk deel in het teken van het thema fraude. Hester Bais (advocaat financieel recht) is aanwezig om een toelichting te geven op haar boek Worst Bank Scenario (over netwerkcorruptie en de grootste bankenfraude ooit).

2. Kennissessie Hester Bais (advocaat financieel recht, schrijver van het boek Worst Bank Scenario)

Hester geeft een toelichting op zowel haar inspiratie, drijfveren en motivatie om dit boek te schrijven als de inhoud van het (controversiële) boek (meer dan 400 blz.). De SCB-leden geven aan het boek niet te hebben gelezen en ook niet, zonder eerst de inhoud goed te doorgronden, meningen en/of standpunten kunnen verkondigen over feiten en omstandigheden of beweringen in het boek. De essentie van het boek is dat Hester vindt dat banken op een oneigenlijke manier met de in de kredietcrisis ontstane liquiditeitstekorten zijn omgegaan in bankmodel 3 waardoor winsten gemaximaliseerd konden worden en de risico's, via risico-opslagen op overeengekomen rentes voor kredieten, konden worden afgewenteld op consumenten, zorginstellingen en MKB bedrijven. Hester noemt dit een pervers bankmodel waarbij aanwezige prikkels tot verkeerde impulsen aanleiding gaven ten behoeve van eigengewin of maximalisatie van de winsten.

3. Concept samenvatting vergadering SCB van 14 september 2022

De samenvatting van de vergadering van 14 september 2022 wordt na verwerking van de opmerkingen geaccordeerd. Geaccordeerde samenvattingen worden op de website geplaatst (zonder actielijst).

Vergadering van 2 november 2022

De vergadering van 2 november had 1 agendapunt namelijk de kennissessie van DNB over het in september uitgekomen rapport 'Van herstel naar balans'. Hans Brits (DNB) heeft dit toegelicht aan de hand van een presentatie. Het verleden, heden en toekomst van de aanpak en resultaten van witwassen en terrorismefinanciering worden uiteengezet. DNB gaf aan voorstander te zijn van het gaan melden (bij de FIU) van verdachte transacties in plaats van ongebruikelijke transacties omdat het aantal meldingen zo omvangrijk wordt dat het voor een relatief kleine afdeling onbegonnen werk is om alle meldingen (al meer dan 1 miljoen per jaar) op een goede wijze af te wikkelen. DNB is voorstander van een risico gebaseerde aanpak waarbij inzet van moderne technieken (o.a. machine learning en Artificial Intelligence) onderdeel van de aanpak kan zijn. De presentatie van Hans Brits is verspreid onder de leden.

4) Ontwikkelingen in duurzaamheid en AML en (verwachtingen over de) rol van de accountant.

De actuele ontwikkelingen rond duurzaamheid worden gekenmerkt door de onlangs door de Europese Commissie vastgestelde CSRD regelgeving en door een in november uitgekomen eerste set aan ESRS Exposure drafts. Deze drafts zijn nog vrij ruw opgesteld en zullen naar verwachting nog de nodige

verbeterslagen ondergaan. Het uitkristalliseren van deze verslaggevingsstandaarden zal vanwege de op te bouwen kennis en ervaringen nog de nodige jaren in beslag nemen. Belangrijk is dat het complexe transitieproces bij de banken zo transparant mogelijk verloopt en dat duidelijk blijkt waar de instelling zich bevindt op het uitgezette groeipad. ECB en DNB kennen een hoge prioriteit toe aan het thema duurzaamheid en doen regelmatig onderzoeken naar de stand van zaken bij de onder toezicht staande instellingen. De grote kantoren zijn met specialistenteams de materie aan het doorgronden om kennis te vergaren en ervaringen op te doen en deze kennis/ervaringen binnen de kantoren te verspreiden. Jolanda wijst op een aantal lezenswaardige publicaties (deze zijn inmiddels verspreid).

In december heeft de Raad voor de leefomgeving en infrastructuur (Rli) een interessant/lezenswaardig rapport uitgebracht (Financiering in transitie, naar een actieve rol van de financiële sector in een duurzame economie). Link: [Financiering in transitie | Raad voor de leefomgeving en infrastructuur \(rli.nl\)](#)

5) SCB meerjarenplan

Het meerjarenplan is een living document en wordt aangepast als de ontwikkelingen daar aanleiding toe geven. Nu ligt een concept van het meerjarenplan 2023 t/m 2025 en jaarplan 2023 ter bespreking. Toegelicht wordt dat in het jaarplan een aantal thema's wordt opgenomen die verdere uitdieping krijgen. Belangrijk is of we als commissie uitingen willen doen naar in de sector werkzame accountants en/of aan stakeholders van banken. Paul vindt dat daar dan een noodzaak voor moet zijn en toegevoegde waarde moet opleveren. Die uiting kan verschillende vormen aannemen zoals brochure, verslag kennissessie, artikel (bv op accountant.nl), interview e.a. Het kan bijvoorbeeld gaan om een visie op of (voorgestane) oplossing van een vaktechnisch probleem of een uitleg van bepaalde werkzaamheden, verantwoordelijkheden of bevindingen van accountants. Jolanda geeft aan wel gecharmeerd te zijn van een uiting in de vorm van een interview op een vraagstuk wat leeft bij banken en waar accountants mee te maken hebben of krijgen. Voor het jaar 2023 wordt een vervolg gegeven aan de thema's duurzaamheid en fraude (Wwft). Hiernaast zal nog de Verklaring omtrent Risicobeheersing (VOR) aandacht vragen.

De ontwikkelingen met betrekking tot de VOR zijn interessant voor financiële ondernemingen waaronder banken. De NBA is sterke voorstander van verbetering van de keten met name om de governance, de interne beheersing en de kwaliteit van de accountantscontrole te verbeteren. De NBA wil het Internal Control Statement bij bij in de wet vastgelegd zien, echter dat was een brug te ver voor het ministerie. Ze opteert nu voor aanpassing van de Corporate Governance Code op dit onderdeel. Echter dit is niet gehonoreerd door de Monitoring Commissie Corporate Governance. Het ICS zou niet alleen de (beheersing van de) financiële processen moeten omvatten maar uitgebreid moeten worden naar de beheersing van de operationele, risico- en compliance processen. Volgende vergadering dit punt op de agenda zetten.

6) Andere vaktechnische onderwerpen

Ten aanzien van vaktechnische onderwerpen worden de volgende opmerkingen gemaakt: Ondanks dat het wettelijke controles betreft zijn de vertegenwoordigers van KPMG, Deloitte en EY het er mee eens dat geen nadere toelichting over fraude en continuïteit gegeven gaat worden in de controleverklaring bij de COREP en FINREP staten over 2022, aangezien de staten als zodanig ook geen toelichting kennen op deze onderwerpen. De vertegenwoordiger van PWC moet nog uitsluitel geven.

De voorstellen van Bert Vissers (lid SAM, EY) voor tekstaanpassingen voor het 'assurance-rapport onderzoek vermogensscheiding beleggingsondernemingen' worden overgenomen en geaccordeerd. Ook de werkgroep verklaringen is akkoord.

De stand van zaken rond de controle van het kostprijsmodel is dat naar verwachting het Besluit (AMvB) waarin geregeld is dat de accountant eens in de drie jaar een controle doet, in juli 2023 wordt goedgekeurd en in werking treedt.

Toegelicht wordt dat de regelgeving met betrekking tot het Depositogarantiestelsel op onderdelen is aangepast. Dit wordt toegelicht op de DNB website (totstandkoming en wijzigingen Regeling

Depositogarantiestelsel). Ook de rol van de Interne Accountantsdienst en externe accountant worden op de site toegelicht.

Link: [Individueel klantbeeld DGS \(dnb.nl\)](https://dnb.nl/individueel-klantbeeld-dgs)

7) Externe overleggen voorbereiden en nabespreken

De evaluatie van het overleg DNB-SCB (24 november jl.) is dat het een nuttig overleg is geweest met goede agendapunten en discussies. DNB gaf aan voorstander te zijn van een transparant groeipad naar een situatie dat de accountant in staat is (limited) assurance te kunnen geven bij ESG-rapporptages. Het opbouwen van datasets en het uitkristalliseren van de ESRS standaarden kan geruime tijd in beslag nemen.

In principe willen we twee keer per jaar dit overleg houden. Indien er aanleiding is kan altijd ad hoc een overleg georganiseerd worden. Met de NVB zal in principe 1 keer per jaar overlegd worden tenzij er actuele punten zijn die om afstemming vragen.

8) Organisatie SCB

Belangrijk is om het plan voor 2023 nog een keer goed door te nemen en aan te geven wie welke aandachtsgebieden voor zijn rekening neemt. Zie hiervoor bijlage 'Overzicht van thema's, aspecten voor en producten van de accountant in zijn rol van brede assurance provider'.

9) Rondvraag en sluiting

Aad vraagt of iemand bekend is met de wijzigingen betreffende toezichtstaten voor betaalinstantellingen. In de Wijzigingswet financiële markten 2022 is een verplichte accountantscontrole opgenomen voor de staten van betaalinstantellingen en elektronischgeldinstellingen (EGI's). Artikel 3:72 lid 7 Wft wordt daartoe gewijzigd. Deze wijziging gaat in per 1 januari 2023. Zie de bijlage voor hetgeen hierover in de Memorie van toelichting is opgenomen.

Bijlage

Wijziging van de Wet op het financieel toezicht, de Wet bekostiging financieel toezicht 2019 en enige andere wetten op het terrein van de financiële markten (Wijzigingswet financiële markten 2022)

MEMORIE VAN TOELICHTING

Uitbreiding accountantscontrole op financiële staten

Dit wetsvoorstel introduceert een accountantscontrole op financiële staten van betaalinstanties en elektronischgeldinstellingen (EGI's). Deze verplichting bestaat op dit moment al voor afwikkelondernemingen, banken, beheerders, clearinginstellingen, premiepensioeninstellingen en verzekeraars (artikel 3:72, zevende lid, Wft). DNB heeft in de afgelopen jaren ervaren dat de financiële gegevens in de financiële staten van betaalinstanties en EGI's niet altijd betrouwbaar bleken. Daarom wordt er nu voor gekozen accountantscontrole op deze staten verplicht te stellen, zodat de betrouwbaarheid van de financiële gegevens wordt vergroot en DNB beter op die gegevens kan vertrouwen bij de uitoefening van haar prudentieel toezicht.

O (artikel 3:72)

In artikel 3:72, zevende lid, worden betaalinstanties en EGI's ingevoegd, waarmee ook deze instanties verplicht worden om de financiële staten te laten voorzien van een accountantscontrole. Deze wijziging is toegelicht in paragraaf 4. Betaalinstanties die uitsluitend rekeninginformatiediensten verlenen, zijn uitgezonderd van solvabiliteitseisen maar moeten wel voldoen aan de eisen inzake een beroepsaansprakelijkheidsverzekering of een daarmee vergelijkbare waarborg. Gelet op deze beperkte prudentiële verplichtingen hoeven zij geen andere financiële staten te verstrekken dan de halfjaarlijkse staten die DNB nodig heeft voor het toezicht op de naleving van de eisen inzake een beroepsaansprakelijkheidsverzekering of een daarmee vergelijkbare waarborg. Met het oog daarop wordt niet proportioneel geacht dat zij onder de verplichte accountantscontrole komen te vallen. In het Besluit prudentiële regels zal geregeld worden dat de staten één keer per jaar gewaarmerkt dienen te worden, tenzij de betaalinstantie of EGI haar jaarrekening voorzien van een accountantsverklaring naar DNB toestuurt. Deze uitzonderingsregel heeft als doel om de lasten van de verplichting zoveel mogelijk te beperken. Betaalinstanties en EGI's dienen veelal op grond van het BW hun jaarrekening reeds te voorzien van een accountantsverklaring. Indien zij deze opsturen naar DNB, hoeven ze geen extra kosten te maken voor het jaarlijks waarmerken van de verslagstaten.